ŠILUMOS KAINOS DEDAMŲJŲ SKAIČIAVIMO

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija 2017 m. vasario 3 d. nutarimu Nr. O3-45 nustatė UAB „Šakių šilumos tinklai" bazinės šilumos kainos dedamąsias. Vadovaujantis Šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu O3-96, 73 p., šilumos bazinės kainos (kainos dedamosios) antrais ir vėlesniais galiojimo metais taikomos perskaičiavus ir patikslinus šilumos kainų dedamąsias.

Parengėme ir pateikiame Šakių raj. Savivaldybės administracijai bei VKEKK ketvirtiesiems bazinės kainos galiojimo metams perskaičiuotas šilumos kainas. Skaičiavimuose lyginami šilumos bazinės kainos dedamųjų reikšmės (bazinis laikotarpis) ir 2020 m. II – IV ketv./2021 m. I ketv. duomenys (ataskaitinis laikotarpis).

Šilumos kainos pastoviosios dedamosios perskaičiavimas

Vadovaujantis Metodikos 65 punktu šilumos kainos pastovioji dedamoji perskaičiuojama atsižvelgiant į efektyvumo koeficiento, pagaminto ir realizuoto šilumos kiekio, ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų ir investicijų grąžos pokyčius bei į kitus, nuo bendrovės valios nepriklausančių veiksnių nulemtus neišvengiamus sąnaudų pokyčius.

1. 1. Infliacijos įtakos skaičiavimas. Pagal Metodikos 65.1papunktį skaičiuojant efektyvumo koeficientą, perskaičiavimo ataskaitinio laikotarpio paskutinio mėnesio vartotojų kainų indeksas (2021 m. kovo mėn. 113,1832) lyginamas su ankstesnio perskaičiavimo metu naudotu vartotojų kainų indeksu (2019 m. kovo mėn. 109,4406). Gautas efektyvumo koeficientas susumuotas su praeito perskaičiavimo efektyvumo koeficientu didina šilumos bazinės kainos pastoviąją dedamąją 0,10 ct/kWh (šilumos gamybos verslo vienete 0,08 ct/kWh, perdavimo verslo vienete 0,02 ct/kWh).

1.2. Pagaminto ir realizuoto šilumos kiekio neatitikties įtakos skaičiavimas. Dėl šio pokyčio skaičiavimas atliekamas vadovaujantis Metodikos 65.2 papunkčiu. Pagamintos šilumos kiekis ataskaitiniu laikotarpiu lyginant su bazinėje kainoje nustatytu kiekiu sumažėjo 1255505 kWh, realizuotinas – 534612 kWh. Dėl šilumos kiekio neatitikimo šilumos bazinės kainos pastovioji dedamoji didėja 0,07 ct/kWh (šilumos gamybos verslo vienete 0,06 ct/kWh, perdavimo verslo vienete 0,01 ct/kWh).

Investicijų grąžos pokytis dėl realizuoto šilumos kiekio neatitikimo bazinės kainos pastoviąją dedamąją didina 0,03 ct/kWh (šilumos gamybos verslo vienete 0,03 ct/kWh).

1.3. Ilgalaikio turto vienetų nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų skaičiavimas. Vadovaujantis metodikos 65.5.3 punktu šilumos sąnaudų pokytis dėl nusidėvėjimo (amortizacijos) didina kainos pastovią dedamąją 0,15 ct/kWh (šilumos gamybos verslo vienete 0,12 ct/kWh, perdavimo verslo vienete 0,02 ct/kWh, mažmeninio aptarnavimo verslo vienete 0,01 ct/kWh).

1.4. Šilumos kainos pokytis dėl naujai pagal investicijų planą faktiškai pradėtų eksploatuoti ilgalaikio turto vienetų. Vadovaujantis metodikos 65.5 punktu dėl investicijų grąžos pokyčio šilumos kainos pastovioji dedamoji didėja 0,08 ct/kWh (šilumos gamybos verslo vienete 0,07 ct/kWh, perdavimo verslo vienete 0,01 ct/kWh)

1.5. Šilumos kainos pokytis dėl investicijų grąžos pokyčio, susijusio su skolinto kapitalo kainos pokyčiu. Šį pokytį reglamentuoja Metodikos 65.4 papunktis. Investicijų grąžos norma koreguojama atsižvelgiant į skolinto kapitalo kainos pokytį, kuris negali viršyti Investicijų grąžos normos nustatymo metodikoje (WACC) nurodytų reikalavimų. Nustatant bazinės kainos dedamąsias investicijų grąža apskaičiuota įvertinus 10,7 % nuosavo kapitalo grąžą bei optimalią kapitalo struktūrą (70%skolintas kapitalas ir 30% nuosavas kapitalas). Skaičiuojant kainos pokytį dėl investicijų grąžos pokyčio taikyta pagal galiojančią WACC metodiką optimali kapitalo struktūra, kai skolintas kapitalas sudaro 60%, o nuosavas 40%, apskaičiuota investicijų grąžos norma sudaro 5,46%. Ji apskaičiuota taikant skelbiamą skolinto kapitalo kainą 2,40% ir nuosavo kapitalo grąžą 4,10%. Dėl investicijų grąžos pokyčio šilumos kainos pastovioji dedamoji mažėja 0,09ct/kWh (gamybos verslo vienete 0,07 ct/kWh, perdavimo verslo vienete 0,02 ct/kWh).

1.6. Nuo ūkio subjekto valios nepriklausančių veiksnių nulemtų neišvengiamų sąnaudų skaičiavimas. Metodikos 65.8 papunktis numato šilumos bazinės kainos dedamųjų perskaičiavimą dėl kitų, nuo ūkio subjekto valios nepriklausančių veiksnių nulemtų neišvengiamų sąnaudų pokyčių:

1.6.1. Vadovaujantis LR energetikos įstatymo 8 str. 16 d. 1 p. apskaičiuotos mokestinių įsipareigojimų sąnaudos. Ankstesniais laikotarpiais šios sąnaudos nebuvo vertinamos. Bazinės kainos nustatymo metu mokestinių įsipareigojimų sąnaudos nustatytos 3489 Eur nuo 2014 m. perdavimo pajamų. Sąnaudos, apskaičiuotos nuo 2018 m. pajamų, 3447 Eur (skirtumas 42 Eur), nuo 2019 m. pajamų 3206 Eur (skirtumas 283 Eur), nuo 2020 m. pajamų 3000 Eur (skirtumas 489 Eur). Dėl mokestinių įsipareigojimų sąnaudos didėja 8662 Eur, dėl ko bazinės šilumos kainos pastovioji dedamoji perdavimo verslo vienete didėja 0,05 ct/kWh.

1.6.2. 2018 m. rugpjūčio 30 d. nutarimu Nr. O5E-212 patvirtintoje pažymoje „Dėl UAB „Šakių šilumos tinklai“ šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo ir karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“ 1.1.6. dalyje „Nuo ūkio subjekto valios nepriklausančių veiksnių nulemtų neišvengiamų sąnaudų skaičiavimas“ 3. Punktu Komisija, atsižvelgdama į bendrovės finansinę situaciją, siekdama subalansuoti bendrovės piniginius srautus ir užtikrinti saugų ir patikimą šilumos tiekimą vartotojams apskaičiavo 634,04 tūkst. Eur naujo biokuru kūrenamo katilo su jam priklausančiais įrenginiais nusidėvėjimo sąnaudų ir šias sąnaudas paskirstė 4 metams po 158,51 tūkst. Eur, šilumos kainą didinant 0,70 ct/kWh. Todėl pastovioji dedamoji gamybos verslo vienete didėja 0,70 ct/kWh.

1.7. Paskutinių dviejų metų faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų grąžos koregavimas. Metodikos 71. papunktis numato paskutinių dviejų metų faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų grąžos koregavimą, jei ūkio subjekto vidutinė faktinė dviejų paskutinių ataskaitinių laikotarpių

(ataskaitinių metų) investicijų grąža viršija Komisijos nustatytą vidutinę svertinę dviejų paskutinių kalendorinių metų investicijų grąžą daugiau kaip 1 procentiniu punktu. Bendrovės 2019-2020 m. vidutinė faktinė investicijų grąža 2,87 %, kai galiojančioje kainoje įvertinta vidutinė investicijų grąža sudarė 13,75 %. Todėl investicijų grąža nekoreguojama.

1.8. Darbo užmokesčio sąnaudų skaičiavimas. Pagal Metodikos 65.6 papunktį šilumos kainos pastovioji dedamoji perskaičiuojama dėl darbo užmokesčio sąnaudų pokyčio, įvertinus ne didesnį nei LR finansų ministerijos prognozuojamas darbo užmokesčio pokytis, kuris pagal 2020 m. birželio mėn. duomenis yra 3,3 proc. Atsižvelgiant į tai, kad praeito perskaičiavimo metu bazinis darbo užmokesčio fondas buvo padidintas 8,0 % ir šio perskaičiavimo metu pagal LR finansų ministerijos darbo rinkos rodiklius didinamas 3,3% šilumos kainos dedamoji didėja 0,28 ct/kWh (gamybos verslo vienete 0,20 ct/kWh ir perdavimo verslo vienete 0,05 ct/kWh, mažmeninio aptarnavimo verslo vienete 0,03 ct/kWh).

1.9. Rezervinės galios užtikrinimo paslauga. Šilumos gamybos rezervinės galios sąnaudos bazinėje kainoje sudarė 0,53 ct/kWh. Atlikus perskaičiavimą rezervinės galios užtikrinimo pastovioji dedamoji mažėja 0,29 ct/kWh dėl pagaminto šilumos kiekio neatitikties įtakos. Šilumos gamybos rezervinės galios užtikrinimo paslauga – 0,24 ct/kWh.

2. Šilumos kainos kintamosios dedamosios perskaičiavimas

Vadovaujantis Metodikos 66 punktu šilumos kainos kintamoji dedamoji perskaičiuojama atsižvelgiant į faktinius pagamintos ir įsigytos (bendrovė šilumos iš nepriklausomų gamintojų neperka) šilumos kiekių (struktūros) pokyčius, į faktinius pokyčius naudojamo kuro srityje, atsižvelgiant į faktinius elektros energijos bei geriamojo vandens technologinėms reikmėms kainų pokyčius.

2. 1. Elektros energijos ir vandens technologijai sąnaudų perskaičiavimas. Vadovaujantis Metodikos 66.3 papunkčiu šilumos kainos kintamoji dedamoji perskaičiuojama atsižvelgiant į faktinius elektros energijos bei geriamojo vandens technologinėms reikmėms kainų pokyčius. Elektros energijos ir vandens technologijai sąnaudos perskaičiuotos taikant faktines ataskaitinio laikotarpio elektros energijos ir vandens technologijai kainas. Bendrovės skaičiavimais šilumos kainos kintamoji dedamoji sumažėjo 0,05 ct/kWh (gamybos verslo vienete 0,03 ct/kWh ir perdavimo verslo vienete 0,02 ct/kWh).

2.2. Pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) ir kitų sąnaudų pokyčiai. Vadovaujantis Metodikos 66.4 papunkčiu šilumos kainos kintamoji dedamoji perskaičiuojama atsižvelgiant į kitus, nuo ūkio subjekto valios nepriklausančių veiksnių nulemtus neišvengiamus kintamųjų sąnaudų pokyčius. Bendrovės ataskaitinio laikotarpio faktinė pelenų išvežimo perskaičiuotos ir kitos (tyrimų) perskaičiuotos sąnaudos padidėjo, bet šilumos kainos kintamoji dedamoji nesikeičia.

3. Šilumos kainos dedamųjų galiojimo laikotarpiu šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų ir pajamų skirtumo vertinimas. Vadovaujantis Metodikos 70. punktu, skaičiuojant

būsimojo laikotarpio šilumos kainos dedamąsias, įvertinamas sąnaudų skirtumas, susidaręs per ataskaitinį laikotarpį šilumos vieneto kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui.

Šakių raj. Savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T-99 nuo 2013-09-01 iki 2016-09-30 gautos papildomos 603,0 tūkst. Eur buvo paskirstytos 60 mėn. laikotarpiui, mažinant šilumos kainą 0,63 ct/kWh. Kadangi šios papildomos dedamosios grąžinimo laikotarpis nėra pasibaigęs, papildomai gautų pajamų grąžinimas vartotojams nėra vertinamas.

Šakių raj. Savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo21 d. sprendimu Nr. T-291 nuo 2016-10-01 iki 2017-09-30 gautos papildomos 250,09 tūkst. Eur buvo paskirstytos 48 mėn. laikotarpiui, mažinant šilumos kainą 0,33 ct/kWh. Kadangi šios papildomos dedamosios grąžinimo laikotarpis nėra pasibaigęs, papildomai gautų pajamų grąžinimas vartotojams nėra vertinamas.

Bendrovės skaičiavimu laikotarpiu nuo 2019-04-01 iki 2021-04-01 dėl kuro ir šilumos įsigijimo sąnaudų ir pajamų neatitikimo susidarė neigiamas skirtumas, t. y., bendrovė surinko mažiau pajamų nei patyrė sąnaudų kurui: pajamų gauta 478024 tūkst. Eur, sąnaudos sudarė 570757 tūkst. Eur. Šis neatitikimas sudaro 92733 tūkst. Eur.

Išdėstant perskaičiuotą 92733 tūkst. Eur sumą 12 mėn. laikotarpiui, šilumos kaina didėtų 0,49 ct/kWh.

Generalinis direktorius Raimondas Rauckis

Ekonomistė-apskaitininkė V. Jasaitienė